

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Світлана Світлана СКРИПНИК

"*24*" *серпня* 2021 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Тнна Тнна ВАРНАВСЬКА

Протокол засідання кафедри професійної освіти ХДАЕУ

від "*24*" *серпня* 2021 року № *11*

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ»

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий) рівень

Освітня програма – «Економіка»

Спеціальність – 051 Економіка

Галузь знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Херсон – 2021

1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Педагогіка та психологія вищої школи
Факультет	Економічний
Назва кафедри	Професійної освіти
Викладач	Лекції – Яцула Тетяна Володимирівна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри професійної освіти. Практичні, семінарські заняття – Яцула Тетяна Володимирівна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри професійної освіти.
Контактна інформація	Яцула Тетяна Володимирівна; yatcula8@gmail.com +380667847981
Графік консультацій	Очні консультації: п'ятниця 11-00 – 13-00, ауд. 103, Консультації online: Viber +30667847981;
Програма дисципліни	Програма вивчення навчальної дисципліни складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії спеціальності 051 Економіка
Мова викладання	українська

2. Анотація курсу

Анотація курсу	На сучасному етапі розвитку освіти в Україні відбувається процес її реформування. Входженням до єдиного освітнього європейського простору, дотриманням вимог Болонського процесу вимагає впровадження нових підходів до навчально-виховного процесу у вищій школі, підготовку викладача, який взмозі формувати особистість фахівця, здатного діяти у динамічно змінюючому середовищі, постійно самовдосконалюватися, бути конкурентоспроможним, володіти якістю професійної і соціальної мобільності. Саме на підготовку такого викладача спрямован курс „Педагогіка та психологія вищої школи”.
Інформаційний пакет дисципліни	http://dspace.ksau.kherson.ua:8888/course/view.php?id=631

3. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	<u>Мета викладання:</u> забезпечити засвоєння здобувачами знань про професійну педагогічну діяльність, предмет, методологію і структуру педагогіки та психології вищої школи, про теорію і методику навчання і виховання майбутніх фахівців, про професійну майстерність та педагогічні технології. А також оволодіння уміннями і навичками, необхідними для ефективної організації навчального і виховного процесу в системі вищої освіти.
Завдання вивчення дисципліни	Завдання дисципліни: - розуміння структури педагогічної діяльності у вищій школі, її особливостей; отримання знань та навичок рефлексії процесу професійного становлення; - оволодіння теоретичними основами використання різноманітних методів науково-педагогічного

дослідження опанування структури процесу навчання;

- осмислення сутності методів навчання та особливостей їх використання у вищій школі;
- урахування особливостей сучасної соціокультурної ситуації під час ознайомлення з інноваційними підходами до процесу навчання й виховання, його цілей, змісту;
- ознайомлення з найбільш значущими та перспективними сучасними педагогічними ідеями й теоріями, з сучасними ідеями удосконалення розвитку сучасної освіти у вищій школі; оволодіння основами проектування навчально-виховного процесу у вищій школі в соціокультурних умовах сьогодення та інші;
- вироблення вміння виявляти, описувати, пояснювати причини виникнення в процесі навчання та виховання певних проблем, труднощів; обґрунтовано описувати та пояснювати реальні педагогічні ситуації у вищій школі, виокремлюючи задачі; щодо їх вирішення; вироблення вміння проектувати процес навчання відповідно до базових дидактичних принципів; вироблення уміння проектувати процес виховання, використовуючи спектр форм, методів та засобів.

Результати вивчення дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» є набуття практичних навичок і умінь щодо:

- постановки навчальної мети, відбору, структурування змісту лекцій, практично-семінарських занять;
- розвитку інтересу, особистісного ставлення студентів до змісту навчального курсу;
- складання навчальної програми з курсу; застосування методів, прийомів організації навчально-пізнавальної діяльності студентів (бесіди, діалогу, дискусії, мозкової атаки, сюжетно-рольової гри, роботи в групах тощо); застосування методів,
- організації виховного впливу на студентів; організації спілкування зі студентами у навчальний і позанавчальний час;
- розв'язання педагогічних конфліктів у різноманітних ситуаціях; застосування методів науково-педагогічного дослідження у роботі зі студентами; аналіз різноманітних педагогічних ситуацій.

У результаті вивчення курсу "Педагогіка та психологія вищої школи" здобувачі мають знати:

- сутність, своєрідність навчально-виховного процесу у вищій школі;
- тенденції, особливості розвитку системи вищої освіти в Україні та зарубіжних країнах;
- суперечності, психічні функції, особливості розвитку молодого людини студентського віку;
- структуру, психолого-педагогічні аспекти організації навчально-пізнавальної діяльності студентів;
- критерії відбору, принципи структурування змісту навчального курсу у вищій школі;
- сучасні інтерактивні методи навчання студентів;
- форми організації навчання студентів;
- норми, критерії оцінювання знань, умінь студентів, повідомлення їм та отримання від них зворотнього зв'язку;
- сутність, особливості, методи, прийоми виховання студентів;
- педагогічні уміння діяльності викладача вищої школи;

	<ul style="list-style-type: none"> - особливості вербальної та невербальної поведінки викладача; - сутність, напрями організації спілкування зі студентами; - етапи, способи розв'язання конфліктів зі студентами; - шляхи, умови формування студентської спільноти; - методи науково-педагогічних досліджень. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - структурувати зміст лекцій, практично-семінарських занять; - розвивати інтерес, особистісне ставлення студентів до змісту навчального курсу; - складати навчальну програму з курсу; - застосувати методи, прийоми організації виховного впливу на студентів у навчальний і позанавчальний час; - розв'язувати педагогічні конфлікти у різноманітних ситуаціях; - застосувати методи науково-педагогічного дослідження у роботі зі студентами.
--	---

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Інтегральна	Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки у професійній та дослідницько-інноваційній діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань з сучасних економічних процесів та їх застосування у професійній практиці.
Загальні	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, формування системного наукового та загального культурного світогляду, морально-етичних цінностей, дотримання академічної етики.</p> <p>ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, дотримання правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.</p> <p>ЗК 6. Здатність передавати і поширювати наукові знання, діяти на основі етичних кодексів і професійної етики науковця.</p>
Спеціальні (фахові)	ФК 12. Здатність дотримуватись етики досліджень, правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН	<p>ПРН 6. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.</p> <p>ПРН 10. Вміти застосовувати науковий (діловий) стиль викладання матеріалів наукових досліджень українською та іноземними мовами, правила оприлюднення результатів своїх досліджень.</p>

5. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2021 р.
Семестр	1 –й
Курс	1 курс
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язкова компонента
Пререквізити	Навчальна дисципліна базується на знаннях таких дисциплін: «Методологія наукових досліджень», «Філософія».
Постреквізити	Знання можуть бути використані під час проходження педагогічної практики

6. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	3/90
Лекції	12
Практичні / Семінарські	12
Лабораторні	-
Самостійна робота	66
Форма підсумкового контролю	залік

7. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	Кабінет № 102 (70,0 м ²)
Обладнання	Настінна дошка, багатофункціональний телевізор рідкокристалічний S65UYD20D Smart, інструктивно-методичні матеріали.

8. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговоренні дискусійних питань та повною мірою долучатись до активних форм навчання. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт за тематикою курсу.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	Письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку –10 % від загальної суми балів за конкретне заняття. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за умови, що причина відсутності студента на модулі була поважною.

Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання пропущених занять з об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування). Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять, виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення тем дисципліни
Академічна доброчесність	Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом іспиту заборонено.

9. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			лк	лаб.	сем. / пр.	СР	
Педагогіка та психологія вищої школи							
Змістова частина 1 Педагогіка та психологія вищої школи в системі професійної підготовки викладача							
1	Лекція 1	Педагогіка та психологія вищої школи в системі педагогічних наук	2				
	СР 1	Самостійне опрацювання теоретичних питань та виконання завдань				2	15
2	Лекція 2	Реформаційні процеси у вищій школі України та зарубіжних країнах	2				
	СР 2	Самостійне опрацювання теоретичних питань та виконання завдань				14	15
3	Лекція 3	Дидактичний процес у вищій школі	2				
	ПР 3	Вивчити предмет і основні завдання дидактики вищої школи. Знати дидактичні категорії, поняття змісту освіти вищої школи			2		10
	СР 3	Самостійне опрацювання теоретичних питань та виконання завдань				10	5

4	Лекція 4	Форми організації навчання у вищій школі. Методи навчання. Самостійна робота студентів	2				
	ПР 4	Дослідити форми організації та методи навчання у вищій школі. Знати методи самостійної роботи			2		10
	СР 4	Самостійне опрацювання теоретичних питань та виконання завдань				20	5
5	Лекція 5	Виховний процес у вищій школі. Виховне середовище студентської групи	2				
	ПР 5	Знати особливості організації виховного процесу у вищій школі. Методи та засоби виховання у вищій школі. Зміст виховного процесу			2		10
	СР 5	Самостійне опрацювання теоретичних питань та виконання завдань				12	5
6	Лекція 6	Педагогічна майстерність і професійне вигорання викладача вищої школи	2				
	ПР 6	Етапи та специфіка формування студентського колективу			2		5
	СР 6	Самостійне опрацювання теоретичних питань та виконання завдань				12	10
Всього			12		12	66	90
Додаткові бали							10
Разом							100

10. Форми і методи навчання

Лекція	В системі вивчення дисципліни використовується комплекс методів навчання: пояснювально-ілюстративний, спонукальний, інструктивно-практичний, репродуктивний, діяльнісний, проблемного викладу, евристичний, дослідницько-пошуковий. Лекції (проблемні лекції, лекції з елементами діалогу)
Практичні /Семінарські	Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди та переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх. Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування. Інформаційні та інтерактивні технології (кейс-метод, міні-дискусії в групах, акваріум, мозковий штурм)
Самостійна робота	Есе, доповідь, реферат, презентація, сценарій дискусії, ток-шоу

11. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль

Поточний контроль відбувається через аналіз повноти відповідей на практичних заняттях, аргументованість власної точки зору, критичність, вміння переносити отримані знання на власну професійно-особистісну діяльність. Контроль та оцінювання самостійної роботи відбувається на основі аналізу сформованості умінь самостійно визначити мету та завдання теми самостійної роботи, скласти план есе, доповіді, сценарію та аргументувати доцільність зазначеного змісту, форми для подальшої професійної діяльності.

Підсумковий контроль за змістовою частиною

Підсумковий контроль за змістовою частиною відбувається через аналіз активності магістра протягом вивчення дисципліни.

Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є залік, що виставляється на основі результатів поточного контролю, виконання завдань самостійної роботи, результатів неформальної освіти. Мінімальна кількість балів, за якою студент отримує залік – 60 балів.

Основні методи контролю знань здобувачів:

за окремою змістовою частиною:

- усна перевірка (опитування, розв'язання проблемних ситуацій тощо) на практичних заняттях, враховуючи, що рівень підготовки здобувача вищої освіти науково-освітнього рівня доктора філософії відображає систематичність його самостійної роботи над курсом (9 занять × 1 бал = 9 балів);
- тестова перевірка за темами дисципліни (9 тем × 2 бали = 18 балів);
- практична перевірка - розв'язання задач, вправ (9 робіт × 2 бали = 18 балів);
- захист рефератів, доповідей (3 роботи × 5 балів = 15 балів);
- виконання і захист ІНДЗ (10 балів).
- виконання підсумкової контрольної роботи (1 робота × 20 балів = 20 балів).
- участь у неформальній освіті (професійні курси, тренінги, вебінари; громадська освіта; професійні стажування; онлайн освіта (МООН) тощо) – до 10 балів.

Поточний контроль: загальна (максимальна) сума балів за змістові частини – 90; загальна (максимальна) сума балів, з урахуванням неформальної освіти - 100.

Розподіл балів з дисципліни

«Педагогіка та психологія вищої школи» (підсумковий контроль – залік)

Поточне тестування та самостійна робота							Сума
Змістова частина 1							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	Дод бали	
15	15	15	15	15	15	10	

12. Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано
1-34	F	

13. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Немченко С. Г., Голік О. Б., Лебідь О. В. Педагогіка вищої школи: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Донецьк, 2014. 534 с. 2. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. 3. Гладуш В. А., Лисенко Г.І. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. Д., 2014. 416 с. 4. Алексюк А. А. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. -К, 1998. 5. Біляковська О. І., Мицишин І.Я. Цюра С. Б. Дидактика вищої школи. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 360 с. 6. Ортинський В. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 471 с. 7. Кучинська І. О. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Кам'янець-Подільський : Зволейко Д.Г., 2020. 291 с. 8. Виноградова В.Є., Юрченко В.І. Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти: навч. посіб. К.: Каравела, 2018. 296 с.
Додаткова	<ol style="list-style-type: none"> 1. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. 2-ге вид., допов. Київ : Академвидав, 2014. 456 с. (Серія “Альма-матер”) 2. Сотська Г. І., Лісовий В. А. Обґрунтування сутності професійного розвитку викладача вищої школи: теоретичний аспект. <i>Journal «Science Rise: Pedagogical Education»</i>. №1(21). 2018. С.22-26. 3. Сущенко Т.І. Педагогічна майстерність викладача: стратегії та парадигми. <i>Педагогіка формування</i>

	<p><i>творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах.</i> 2018. N 61, т. 1. С. 119-123 .</p> <p>4. Щербак О.І. Психолого-педагогічні засади професійного розвитку і саморозвитку педагога професійного навчання в контексті освіти впродовж життя. <i>Педагогіка і психологія.</i> 2015. N 2. С. 27-34</p> <p>5. Яцула Т.В. Сприйняття „іншого” у діалозі педагога з тими, хто навчається, як цінність педагогічного спілкування. III Міжнародна науково-педагогічна конференція „Перспективи розвитку сучасної науки та освіти”. 30-31 січня 2021 р.</p> <p>6. Яцула Т.В. Дозвілля молоді у соціокультурному просторі сучасності. V Всеукраїнська науково-практична конференція «Публічне управління та адміністрування у процесах економічних реформ». 24 березня 2021 р. м. Херсон. ХДАЕУ.</p> <p>7. Яцула Т.В. Визначення концептуальних підходів до оновлення змісту підготовки студентів вищих закладів освіти до педагогічної діяльності. Всеукраїнська науково-практична конференція „Педагогічні інновації” 28-29 квітня 2021р. м. Николаїв.</p> <p>8. Яцула Т.В. Філософські аспекти розуміння смислу життя в підготовці майбутнього педагога. <i>Актуальні проблеми філософії та соціології.</i> Вип. 27. 2020 с. 65 – 69 (Категорія Б) DOI: 10.32837//apfs.v0i26</p>
Інформаційні ресурси	<p>1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: http://www.nbu.gov.ua/</p> <p>2. Електронна бібліотека. URL: http://lib.meta.ua/</p> <p>3. Студентська електронна бібліотека URL: http://www.lib.ua-ru.net/</p> <p>4. Репозитарій ХДАЕУ. URL: http://dspace.ksau.kherson.ua/</p>